

Vec C-922/19

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

17. december 2019

Vnútroštátny súd:

Hoge Raad der Nederlanden

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

13. december 2019

Navrhovateľka:

Stichting Waternet

Odporca v konaní o kasačnej sťažnosti:

MG

Predmet konania vo veci samej

Predmetom konania vo veci samej je spor medzi spoločnosťou Stichting Waternet (ďalej len „Waternet“), dodávateľom pitnej vody, a MG, súkromnou osobou, ktorá sa presťahovala, týkajúci sa otázky, či dodávanie pitnej vody spoločnosťou Waternet predstavuje nevyžiadané dodanie, a ak áno, či to má za následok, že MG nevznikla platobná povinnosť.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Tento návrh podľa článku 267 ZFEÚ sa týka po prvé výkladu článku 9 smernice 97/7/ES a článku 27 smernice 2011/83/EÚ v spojení s článkom 5 ods. 5 a bodom 29 prílohy I smernice 2005/29/ES, najmä pojmu „nevyžiadané dodanie (pitnej vody)“. Také dodanie predstavuje zakázanú nekalú obchodnú praktiku. Po druhé ide o otázku, či vyššie uvedené ustanovenia smerníc bránia vzniku zmluvy.

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa článok 9 smernice o zmluvách na diaľku a článok 27 smernice o právach spotrebiteľov v spojení s článkom 5 ods. 5 a bodom 29 prílohy I smernice o nekalých obchodných praktikách vykladať v tom zmysle, že ide o nevyžiadané dodanie pitnej vody v zmysle týchto ustanovení, ak obchodné praktiky dodávateľa pitnej vody spočívajú v tom, že

i) dodávateľ pitnej vody je podľa zákona a) v rámci oblasti zásobovania, ktorá mu bola pridelená, výlučne zodpovedný a povinný zabezpečovať dodávanie pitnej vody prostredníctvom vodovodov a tiež b) povinný ponúknuť osobám, ktoré o to požiadajú, pripojenie na verejnú sieť pitnej vody a dodávanie pitnej vody;

ii) dodávateľ pitnej vody zachová pripojenie bytu spotrebiteľa na verejnú sieť pitnej vody tak, ako existovalo pred tým, ako sa spotrebiteľ nasťahoval do bytu, v dôsledku čoho sú vodovodné potrubia v byte spotrebiteľa pod tlakom a spotrebiteľ po uskutočnení aktívneho a vedomého úkonu – ktorý spočíva v otočení vodovodného kohútika alebo v rovnocennom úkone – môže prípadne odoberať pitnú vodu aj po tom, čo oznámil, že nemá záujem uzavrieť zmluvu o dodávaní pitnej vody, a

iii) dodávateľ pitnej vody vyúčtuje náklady, pokiaľ spotrebiteľ uskutočnením aktívneho a vedomého úkonu skutočne odoberal pitnú vodu, pričom použité sadzby pokrývajú náklady a sú transparentné a nediskriminačné, čo kontrolujú štátne orgány?

2. Bránia článok 9 smernice o zmluvách na diaľku a článok 27 smernice o právach spotrebiteľov v spojení s článkom 5 ods. 5 a bodom 29 prílohy I

smernice o nekalých obchodných praktikách domnienke, že medzi dodávateľom pitnej vody a spotrebiteľom vznikne zmluva o dodávaní pitnej vody, ak i) spotrebiteľ – tak ako holandský priemerný spotrebiteľ – vie, že s dodávaním pitnej vody sú spojené náklady, ii) spotrebiteľ napriek tomu dlhú dobu sústavne spotrebúva pitnú vodu, iii) spotrebiteľ aj po tom, čo dostal od dodávateľa pitnej vody list na uvítanie, faktúry a upomienky, pokračuje v spotrebe vody a iv) spotrebiteľ po tom, čo súd vydal povolenie na zastavenie dodávky pitnej vody do bytu, oznámi, že predsa má záujem o zmluvu s dodávateľom pitnej vody?

Uvádzané predpisy práva Únie

Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku: odôvodnenie 16; články 9 a 14

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“): odôvodnenia 6, 7 a 17; články 5 až 9 a 15; príloha I bod 29

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES: odôvodnenie 60; články 3, 4 a 27

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

Burgerlijk Wetboek (Občiansky zákonník, ďalej len „BW“): článok 7:7 ods. 2 (pôvodné znenie), článok 7:7 ods. 2 (nové znenie)

Wet van 18 juli 2009, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (zákon z 18. júla 2009, ktorým sa prijímajú nové predpisy o výrobe a distribúcii pitnej vody a organizácii verejného zásobovania pitnou vodou [zákon o pitnej vode]): články 1, 3, 4, 5, 8, 9 a 10 až 13

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 17 april 2012, nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater (nariadenie štátneho tajomníka pre infraštruktúru a životné prostredie č. IENM/BSK-2012/14677 zo 17. apríla 2012, ktorým sa prijímajú predpisy o zastavení dodávky pitnej vody malým odberateľom [nariadenie o zavedení politiky zastavenia dodávky pitnej vody malým odberateľom]): články 2, 3, 4 a 6

Besluit van 23 mei 2011, houdende bepalingen inzake de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening (vyhláška z 23. mája 2011, ktorou sa prijímajú predpisy o výrobe a distribúcii pitnej vody a organizácii verejného zásobovania pitnou vodou [vyhláška o pitnej vode])

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 14 juni 2011, nr. BJZ2011046947 houdende nadere regels met betrekking tot enige onderwerpen inzake de voorziening van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater (nariadenie štátneho tajomníka pre infraštruktúru a životné prostredie č. BJZ2011046947 zo 14. júna 2011, ktorým sa prijímajú vykonávacie predpisy o niektorých otázkach týkajúcich sa zásobovania pitnou vodou, teplou vodou a vodou pre domácnosti [nariadenie o pitnej vode])

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 V praxi v Holandsku pri presťahovaní sa spotrebiteľ a nedochádza (bezprostredne) k zastaveniu dodávky pitnej vody do bytu, a to ani vtedy, keď predchádzajúci obyvateľ vypovedal svoju zmluvu s dodávateľom pitnej vody a nový obyvateľ (ešte) neuzavrel zmluvu s dodávateľom pitnej vody. Táto prax vyplýva okrem iného zo zákonnej povinnosti dodávateľa pitnej vody uskutočňovať politiku zameranú na to, aby sa zabránilo odpojeniu spotrebiteľov od verejnej siete pitnej vody.
- 2 MG býva od septembra 2012 v byte v Amsterdame (ďalej len „byt“). Pri nastťahovaní sa do bytu sa neprihlásil v spoločnosti Waternet – podniku, ktorý je podľa zákona o pitnej vode výlučne zodpovedný za dodávanie pitnej vody prostredníctvom vodovodu v meste Amsterdam – ako nový obyvateľ a predchádzajúci obyvateľ sa v tom čase neodhlásil. Waternet dodávala pitnú vodu na túto adresu.
- 3 Faktúry týkajúce sa dodávania pitnej vody za obdobie do 1. januára 2014 uhradil predchádzajúci obyvateľ bytu.
- 4 Waternet zaslala MG 12. novembra 2014 takzvaný list na uvítanie.
- 5 Waternet zasielala MG od 18. novembra 2014 faktúry týkajúce sa dodávania pitnej vody za obdobie od 1. januára 2014.
- 6 MG neuhradil faktúry za obdobie od 1. januára 2014 do 18. novembra 2016, ktoré mu zaslala Waternet.
- 7 Waternet podala na Kantonrechter in de Rechtbank Amsterdam (obvodný sudca na súde prvého stupňa Amsterdam, Holandsko) žalobu proti MG, ktorou sa domáhala v prvom rade úhrady za dodanú pitnú vodu. Kantonrechter (obvodný sudca) rozsudkom zo 4. novembra 2016 túto žalobu zamietol.

- 8 Proti tomuto rozsudku podala Waternet následne odvolanie na Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam, Holandsko). Waternet navrhla zrušiť rozsudok zo 4. novembra 2016 a uložiť MG povinnosť zaplatiť za spotrebu vody v období od 1. januára 2014 do 18. novembra 2016 283,79 eura so zákonnými úrokmi a nákladmi na vymáhanie. Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam) rozsudkom z 10. apríla 2018 potvrdil uvedený rozsudok.
- 9 Waternet následne podala kasačnú sťažnosť na Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) (ďalej len „vnútroštátny súd“).

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 10 MG v podstate tvrdí, že neuzavrel nijakú zmluvu so spoločnosťou Waternet a táto spoločnosť mu dodávala pitnú vodu, hoci o to nepožiadala.
- 11 Waternet po prvé tvrdí, že Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam) z právneho hľadiska nesprávne posúdil pojem „nevyžiadané dodanie“ v zmysle článku 7:7 ods. 2 (nového) BW. O „nevyžiadané dodanie“ nejde, ak sa spotrebiteľ, v prípade ktorého treba predpokladať, že potrebuje vodu pre svoj byt, sám rozhodne pre odber vody s využitím zákonnej pripojovacej a zásobovacej povinnosti dodávateľa vody. To platí v každom prípade v Holandsku, kde dodávateľ vody ako subjekt s monopolným postavením pôsobí na trhu s regulovanými sadzbami a bez trhových mechanizmov, a preto v zásade nemôže dôjsť k nijakej agresívnej obchodnej praktike. Okrem toho je dôležité, že dodávateľ vody nemá skutočnú možnosť zabrániť odberu vody. Článok 7:7 ods. 2 (pôvodného) BW sa navyše nevzťahuje na dodávanie pitnej vody a nebráni vzniku zmluvy na základe spotreby pitnej vody.
- 12 Po druhé Waternet tvrdí, že Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam) nesprávne rozhodol, že medzi spoločnosťou Waternet a MG nevznikla nijaká zmluva. Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam) nevezal do úvahy, že i) MG vedel, že dodávanie pitnej vody nie je bezplatné, ii) MG napriek tomu takmer štyri roky sústavne spotrebúval pitnú vodu, iii) MG pokračoval v spotrebe vody po tom, čo dostal list na uvítanie od spoločnosti Waternet a nadväzujúce faktúry a upomienky, a iv) MG po tom, čo bolo vydané súdne povolenie na zastavenie dodávky pitnej vody do bytu, oznámil, že predsa má záujem o zmluvu so spoločnosťou Waternet.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Prvá otázka

- 13 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že musí preskúmať, či sú obchodné praktiky spoločnosti Waternet nekalé, lebo ide o nevyžiadané dodanie pitnej vody.

- 14 Také dodanie je podľa článku 7:7 ods. 2 (pôvodného) BW, ktorý je relevantný pre preskúmanie pohľadávky spoločnosti Waternet za obdobie od 1. januára 2014 do 12. júna 2014, a podľa článku 7:7 ods. 2 (nového) BW, ktorý je relevantný pre preskúmanie pohľadávky spoločnosti Waternet za obdobie od 13. júna 2014, zakázané. Nevyžiadané dodanie je ďalej zakázané podľa článku 5 ods. 5 a bodu 29 prílohy I smernice 2005/29, článku 9 smernice 97/7, ako aj článku 27 smernice 2011/83.
- 15 Predmetné dodávanie pitnej vody má nasledujúce znaky:
1. Waternet je podľa zákona v rámci svojej oblasti zásobovania výlučne zodpovedná a povinná zabezpečiť dodávanie pitnej vody prostredníctvom vodovodov;
 2. Waternet je podľa zákona povinná ponúknuť osobám, ktoré o to požiadajú, pripojenie na verejnú sieť pitnej vody a dodávanie pitnej vody;
 3. Waternet zachovala už jestvujúce pripojenie bytu MG na verejnú sieť pitnej vody. V dôsledku toho boli vodovodné potrubia v tomto byte naďalej pod tlakom a MG mohol odoberať pitnú vodu, pokiaľ to chcel, aj po tom, čo oznámil, že nemá záujem uzavrieť zmluvu o dodávaní pitnej vody, a
 4. Waternet vyúčtovala za pitnú vodu, ktorú MG odobral, sadzby, ktoré sú zákonom regulované.
- 16 Vnútroštátny súd poukazuje na to, že na otázku, či ide o nevyžiadané dodanie pitnej vody, treba podľa jeho predbežného názoru odpovedať záporne. Obchodné praktiky spoločnosti Waternet totiž priamo neškodia hospodárskemu záujmu priemerného spotrebiteľa a neobmedzujú jeho slobodu konania v súvislosti s odberom pitnej vody. Tiež nepriamo neškodia hospodárskym záujmom legálne pôsobiacich konkurentov spoločnosti Waternet, keďže v súvislosti s dodávaním pitnej vody v Holandsku neexistuje slobodné pôsobenie trhových mechanizmov ani hospodárska súťaž. Sporné dodanie preto nie je obchodnou praktikou, ktorá má byť v zmysle smernice 2005/29 zakázaná.
- 17 Prejednávaná vec sa v podstatných bodoch odlišuje od prípadu, v ktorom bol vydaný rozsudok z 13. septembra 2018, Wind Tre a Vodafone Italia (C-54/17 a C-55/17, EU:C:2018:710), týkajúci sa výkladu pojmu „zotrvačný predaj“. Holandský spotrebiteľ totiž nemá slobodu výberu dodávateľa pitnej vody, náklady sa účtujú len vtedy, keď spotrebiteľ uskutočnil aktívny a vedomý úkon, a priemerný holandský spotrebiteľ si uvedomuje, že s dodávaním pitnej vody sú spojené náklady. Preto táto judikatúra Súdneho dvora v prejednávanej veci nie je relevantná.

Druhá otázka

- 18 Vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či vyššie uvedené ustanovenia smerníc bránia vzniku zmluvy medzi spoločnosťou Waternet a MG.

- 19 MG vedel, že s dodávaním pitnej vody sú spojené náklady; napriek tomu takmer štyri roky sústavne spotreboval pitnú vodu, pokračoval v spotrebe vody po tom, čo dostal list na uvítanie od spoločnosti Waternet a nadväzujúce faktúry a upomienky, a po tom, čo bolo vydané súdne povolenie na zastavenie dodávky pitnej vody do bytu, oznámil, že predsa má záujem o zmluvu so spoločnosťou Waternet.

PRACOVNÝ DOKUMENT